І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 5. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 11-го СІЧНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 11, 1966 No. 5. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 10-го січня 1966

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН МАТИМЕ ТРУДНОЩІ ПРИ ЗДІЙСНЮВАННІ ДОМАШНЬОЇ ПРОГРАМИ в другій сесії 89-го Конгресу — передбачають в політичних колах. Гадають, що Конгрес без труднощів схвалить видатки на оборону країни у зв'язку з війною у В'єтнамі, але члени Конгресу будуть старатися обменшити ті федеральні витрати, які Уряд запропонує на домашні потреби, головним чином на так зване величне громадянство, проти якого є ліберальні члени Конгресу. За зменшення бюджету є не тільки республіканці, але і частина демократів.

ВИКІНЧУЮТЬ НОВУ РАКЕТУ, З ЯКОЮ МАЄ ЗУСТРІЧАТИСЯ ДЖЕМІНІ 8, що його мають випустити в березні цього року. Ця нова ракета має заступити ракету Аджіну, яка внеможливила випущення Джеміні 6, бо розірвалася зараз після її випущення. Джеміні 6 пізніше зустрічався з Джеміні 7, і ця зустріч була успішна, але обидва Джеміні не дотикалися до себе, тільки летіли побіч себе в космічних просторах у віддалі кількох стіп.

ЗДА МОЖУТЬ ВІДЧУВАТИ НЕДОСТАЧУ РОБІТНИЧИХ СИЛ, коли в першій чверті цього року, як передбачається, зменшиться число безробітних нижче 4-ох відсотків всіх робітничих сил. В березні число безробітних становило 4.1 відсотка і вже тепер можна відчувати легкий брак робітничих сил. Комісар статистики праці Артур Росс передбачає, що в найближчих місяцях буде бракувати робітників в деяких промисловостях, бо війна у В'єтнамі вимагає робітничих сил.

КАНАДІЙСЬКА ПРОВІНЦІЯ КВЕБЕК СТАРАЄТЬСЯ МАТИ СВІЙ ВЛАСНИЙ СТАТУТ, — заявив квебекський міністер добродійности Рене Левеск на федеральній нараді в справах добродійности. Він сказав, що в цьому окремому статуті Квебецької провінції розв'язана буде і проблема добродійности. Він сказав: „Ми французькі канадійці зовсім не думаємо злитися з рештою канадійців, що є старою мрією англійських канадійців. Окремий статут для французького Квебеку є головною вимогою французької Канади, і ця справа скріплюється з дня на день".

КРАЙОВЕ ТОВАРИСТВО СОЦІЯЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДОМАГАЄТЬСЯ МЕДИЧНОЇ ОПІКИ для всіх американців, а не тільки для тих, що є у віці понад 65 років. Заяву в цій справі склав голова цього Товариства Чарлз І. Шопленд, який домагається, щоб поширити схвалений Конгресом закон про медичну і шпитальну опіку на все населення. „Недуга, казав він, не дивиться на вік, і тому і молодші американці повинні мати забезпечення на лікування".

ФЕДЕРАЛЬНА ЛАВА ПРИСЯЖНИХ У ВАШИНГТОНІ визнала винним Роберта Г. Бейкера, колишнього секретаря демократичних сенаторів в дев'ятьох точках обвинувачення, зокрема в одержанні $137 000 з допомогою фальшивих претенсій та в неплаченні податків від його прибутків. Водночас визнано винним в подібних фінансових зловживаннях Кліфорда А. Джонса, колишнього заступника губернатора Невади.

У СВІТІ

ПАПА ПАВЛО VI ЗАЯВИВ у промові до акредитованих при Апостольській Столиці дипломатів, що його заходи в справі миру у В'єтнамі були „незалежні від суперництв у цьому світі". Його заява мала на цілі — з'ясували речники Ватикану — розпорошити підозру, наче б Папа заступав інтереси якоїсь держави чи ідеології. Папа заявив, що він готов вживати всіх миролюбних заходів, навіть незалежно від обов'язуючого дипломатичного протоколу.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ШАРЛЬ ДЕ ҐОЛЛЬ ФОРМАЛЬНО РОЗПОЧАВ в минулу суботу урядування на наступну 7-річну каденцію. Інавгураційна церемонія в Елізейському палаці тривала 7 хвилин, у приявності неcповна 50 осіб. ДеҐолль проголосив листу свого нового уряду. Прем'єром залишився Жорж Помпіду та міністром закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль, але міністром фінансів став колишній перший прем'єр де Ґолля Мішель Дебре з наглядом над свіма господарськими справами, а міністром хліборобства став кол. прем'єр і лідер центрової соціял-радикальної партії, Едгар Фор, прихильник тісної співпраці з Европейською Економічною Спільнотою.

ПАКІСТАН ВІДКИНУВ ПРОПОЗИЦІЮ ІНДІЇ на конференції в Ташкенті, СССР, щоб ті обидві держави підписали „пакт вічного миру": Пакістан уважає, що тривкий мир не можливий, коли не зліквідовано конструктивно причини дотеперішніх двох воєн між тими країнами, справи Кашміру. Індія рішуче не погоджується на переведення в Кашмірі плебісциту, вважаючи, що Кашмір це її складова державна частина.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН ПОЛЕТИТЬ ДО ЛЯОСУ, столиці Ніґерії, на конференцію держав Коммонвелту, де головною темою нарад буде справа Родезії: чорні африканські країни вимагають радикальніших заходів Британії проти біло-расистського режиму Існа Сміта, а Вільсон сподівається довести до упадку той уряд господарськими санкціями. Справу ускладнила катастрофа посухи в Родезії і конечність рятування тамошнього населення від марива голодової смерти.

НА ЦЕЙЛЬОНІ ПРОГОЛОШЕНО ВИЙНЯТКОВИЙ СТАН і заведення пресової цензури. Сталося це внаслідку кривавих заворушень, спричинених фанатичними прихильниками „сінгалеської" мови, обурених концесіями уряду, що їх він зробив тим, які вживають на Цейльоні „тамільську" мову. Вбито одного монаха, ранено кільканадесятьох у стрілянині в столиці краю Кольомбо.

УРЯД ІЗРАЇЛЮ ЗАПЕРЕЧИВ ВІСТКУ, що її подав „НЙ Таймс", що Ізраїль дістав ракети на середню віддаль від Франції, — але признав, що французькі вчені допомагають Ізраїлеві в ракетних дослідах. Французькі ракети для Ізраїлю мали б зрівноважити ракетну зброю, яку має Єгипет. Однак Ізраїль є далеко вперед Єгипту у своїх дослідах над створенням своєї незалежної атомової зброї.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ переслав нову гостру ноту Індії, погрожуючи їй „суворими наслідками", якщо Індія не припинить своїх „кордонних провокацій". Індійці твердять, що вони бережуться порушувати китайський кордон, але Пейпінг придумує фікційні оскарження, щоб підтримати Пакістан в опозиції проти Індії в справі Кашміру і щоб не допустити, щоб Совєти мали успіх у своєму посередництві між Індією і Пакістаном. Якщо Комуністичний Китай дійсно напав би знову на Індію, тоді Пакістан мав би кращі шанси примусити Індію до поступок в справі Кашміру.

89-ий Конґрес починає другу сесію в понеділок 10-го січня

Вашингтон. — В понеділок вполудне 89-ий Конґрес почав свою другу сесію, яка заповідається досить похмуро внаслідок того, що ведеться війна у В'єтнамі, яка вимагає збільшених видатків коштом домашніх витрат, а Уряд президента Джансона не радо погоджується на те, щоб значно зменшити витрати на внутрішні потреби, головним чином на фінансування програми так званого величнього громадянства. В політичних колах передбачають, що в Конґресі йтиме боротьба за те, чи має Уряд видавати гроші на „гармати чи на масло". Президент має виголосити Звернення про стан Унії в середу 12-го січня о год. 9-ій ввечері. Цю промову Президента передаватимуть вперше на кольоровій телевізії та через всі радіові стації. Сподіваються, що в Сенаті вже відбудуться дебати в понеділок і у вівторок, бо сенатори хочуть, щоб Президент знав опінію Конґресу перед викінченням свого Звернення про стан Унії, ще перед кінцевою редакцією цього Звернення, нак яким ще працюють дорадники Президента. Провідник демократичної більшости в Сенаті, сенатор із Монтани Майк Менсфілд, має просити, щоб Сенат відклав дебати до 8-ої години вечора в середу, щоб вислухати Звернення Президента, а після того праці Сенату мали б початися аж в п'ятницю, 13-го січня. Сенат має почати дебати над двома контроверсійними законопроєктами, а саме над скасуванням одного пункту з робітничого закону про так зване „право на працю" та про право стейтів визначувати виборчі округи не на основі статистики населення. Сподіваються, що над цими проєктами будуть іти довгі дебати, які можуть скінчитися обструкцією. Палата Репрезентантів покищо не має ще програми праці. Відкривати має Палату провідник демократичної більшости, конґресмен Карл Алберт з Оклагоми, бо спікер Палати, Джан Мек Кормек, буде неприсутній внаслідок смерти свого брата Доналда Мек-Кормека, похорон якого відбудеться у вівторок. Президент має предложити бюджет на новий фінансовий рік, який починається 1-го липня цього року, 24-го січня. Новий бюджет має бути менший від $115-ох більйонів, на $9 більйонів більший від цьогорічного бюджету, який має винести коло $106 більйонів. Велика частина із збільшення в бюджеті, бо коло $8-ох більйонів, призначена на оборону країни.

Комунікаційний страйк в Ню Йорку триває вже 10-ий день

Ню Йорк. З неділю, 9 січня ц.р., посадник Ню Йорку Джан Ліндсей заявив був спершу, що робитиме все можливе, щоб закінчити страйк до неділі вечора, щоб підземки й автобуси могли розпочати нормальну службу в понеділок вранці. Однак згодом виявилось, що переговори між хлібодавцями з Трензит Оторити та робітниками із Спілки транспортових робітників не довели ще до підписання бодай тимчасової умови. Посадник Ліндсей викликав обидві сторони та трьох офіційних посередників до міської управи, де переговори продовжувались всю ніч. Наприкінці минулого тижня був у Ню Йорку — з доручення від президента Джансона — секретар праці Вірц, однак він застерігся проти суґестій, наче б він був уповноважений давати в імені уряду будь-які обіцянки фінансового характеру. Зате Президент погодився дати державну допомогу тим малим підприємствам, яким грозить банкрутство внаслідку нюйорського страйку. Державна допомога буде у формі довготермінових і низьковідсоткових позик або — наприклад у випадку ветеранів — уділення мораторіюму на сплату боргів, у зв'язку з тим, що довжники втратили під час комунікаційного страйку свій нормальний зарібок. Комісар поліції і комісар руху в Ню Йорку проголосили нові розпорядки, щоб протидіяти згущенню автомобільного руху в центрі міста, Мангеттені, та на головних мостах і тунелях, що лучать п'ять дільниць великого Ню Йорку. В понеділок 10 січня почався 10-ий день комунікаційного страйку. Переговори продовжуються, але це не переступили тієї найважливішої лінії, якою є загальна грошова сума, що охоплює бажані робітниками підвишки і пільги.

Вшанували Нестора Городовенка

Торонто. — У п'ятницю 10 грудня 1965 р., в приміщенні інтернаціонального Інституту, 709 Коледж, Мистецьке Стоваришення „Козуб" улаштувало вечірку присвячену пам'яті відомого диригента сл. п. Нестора Городовенка. З доповіддю про життя і творчу працю Нестора Городовенка виступив п. Сергій Босий — диригент Катедрального хору св. Софії, з Монтреалу. Доповідача представив п. Михайло Ґава. Після доповіді поділився із слухачами своїми враженнями із праці Нестора Городовенка в УНО, мґр Мастикаш.

Філядельфія придбала нового організатора УНСоюзу

Тома Зінь

Джерзі Ситі. — Головна канцелярія УНСоюзу інформує, що з днем 1-го січня 1966 року на терені Філядельфії та її околиці почав працювати новий організатор членів УНСоюзу, Тома Зінь, відомий на тому терені колишній репрезентант великих асекураційних компаній. Тома Зінь народився в 1944 році у Філядельфії, де покінчив початкові школи, а згодом студіював в Колеґії св. Василія Великого в Стемфорді та Університеті Ля Саль у Філядельфії. Предметом його вищих студій були економічні науки, зі спеціялізацією в ділянці життєвого забезпечення. Новий організатор УНСоюзу є сином відомої у Філядельфії церковної і суспільної діячки п. Катерини Зінь й сам є активним членом Ліґи Українців Католиків та інших місцевих церковних та громадських установ. В його особі УНСоюз та вся місцева українська громада придбали видатного спеціяліста в забезпеченевих справах. Можна сподіватись, що наша громада у Філядельфії скористає з його знання й досвіду для свого добра.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПОЛІТИЧНА МЕТУШНЯ ДОВКОЛА ВІЙНИ-МИРУ У В'ЄТНАМІ

Сайгон. — Північно-в'єтнамські комуністичні ватажки, з президентом Го Чі Мінгом і прем'єром Фам Ван Донгом у проводі маніфестаційно вітали і приймали совєтську делеґацію, яка прибула туди під кінець минулого тижня під проводом члена Політбюра Президії компартії СССР Александра Шелепіна, ото ж одного з найвпливовіших осіб з кремлівської кліки. До складу його делеґації належать шеф совєтської Стратеґічної Ракетної Команди ген.-полк. Владимір Толубко і партійний референт зброєння Дмітрій Устінов, ото ж такий склад делеґації згори вказував на те, що Москва вислала її не задля мирового посередництва, а домовлення щодо посиленої збройної допомоги Північному В'єтнамові. В усіх своїх публічних заявах північно-в'єтнамські і совєтські комуністи заявляли солідарність в боротьбі проти „американських агресорів", Фам Ван Донг таврував американську „так звану мирову офензиву", як „обман", а Шелепін солідаризувався з північно-в'єтнамськими передумовами щодо мирових переговорів (відкликання американських військ з В'єтнаму і т. д.). Заяви Шелепіна очевидячки мали на цілі заперечити твердження китайських комуністів, що його, Шелепіна, місія пов'язана з американською „мировою офензивою".

Тим часом у Вашинґтоні оприлюднено письменне звідомлення, що його ще 19 грудня м. р. передав Президентові лідер демократичної більшости в Сенаті Майк Менсфілд, який разом з 4-ма іншими сенаторами відвідав був Південний В'єтнам і кілька інших країн. Звіт сенатора Менсфілда песимістичний, а його усне звідомлення — за твердженням газет — було ще сумніше і мало поважний вплив на те, що Президент рішився на оцю мирову офензиву, яка включила м. і. і припинення налетів проти Північного В'єтнаму. Зате лідер республіканської опозиції в Сенаті, сенатор Еверет Дірксен, виступив одверто проти всяких спроб мирових переговорів з комуністами, поки ці останні не скапітулювали. Він заповів проголошення власного, республіканського звернення „Про стан Унії" в кілька днів після того, як таке звернення проголосить Президент, давши згори зрозуміти, що буде критикувати політику Президента у справі В'єтнаму, яку донедавна підтримував.

Закінчили свої дипломатичні подорожі асистент державного секретаря Меннен Вільямс, який об'їхав десяток африканських країн склав звідомлення про це президентові, і „рухомий амбасадор" Аверелл Гарриман, який був у Польщі, Югославії, Індії, Пакістані, Ірані, Єгипті, Японії та Австралії. Віце-президент Гюберт Гомфрі і амбасадор Артур Ґолдберґ вже раніше закінчили свої подорожі — один по Далекому Сході, другий по Західній Европі.

Комуністи заборонили кардиналові Вишинському їхати до Риму, кардинал відкликається до вірних

Варшава. — Комуно-польський уряд заборонив виїзд до Риму кардиналові Вишинському, закинувши йому, що той, під час свого останнього перебування у Римі на Вселенському Соборі, зловжив своїм пашпортом і становищем, діявши на шкоду держави. Насправді річ іде про пімсту комуністів за куртуазійний обмін листами між польськими й західньо-німецькими єпископами, в яких то листах обидві сторони поручали покращання польсько-німецьких взаємин. Комуністи добачили в цьому „втручання в ділянку закордонної політики", як монополю комуністичного уряду. У відповідь на цю заборону кардинал Вишинський звернувся до вірних католицької Церкви у Польщі, щоби вони мали довір'я до нього. „Вони поставили мені важкий закид — говорив кардинал до двох тисяч вірних в костьолі св. Карла у Варшаві, реферуючи до статтей проти нього в польській режимній пресі — мені, що двадцять років служу вірно своєму народові. Та я не збираюсь їм відповідати". Кардинал відкрито звернувся до вірних за підтримкою, кажучи. „Майте довір'я до мене, я не вчинив найменшої провини супроти моєї батьківщини". В церкві була мовчанка, дехто втирав сльози, коли кардинал Вишинський складав цю заяву. Між вірними був теж амбасадор ЗДА у Польщі Джан Ґроновскі з дружиною і дітьми. Речник Польського Понтифікального Інституту в Римі, де кардинал Вишинський затримується постійно під час перебування у Ватикані заявив, що він вірить, що кардинал таки приїде до Риму. Ватикан не коментував заборони виїзду польського кардинала, хоч орган Християнської Демократичної Партії в Римі „Іль Попольо" пише, що ця заборона ставить у сумнів приїзд Папи Павла VI до Польщі в травні на святкування тисячоріччя християнства в цій країні.

8.000 американських і союзних вояків ведуть наступ проти комуністів біля Сайгону

Сайгон. — Круглo 8.000 американських вояків, головно з 173 парашутної бриґади та з Першої піхотної дивізії, разом із одним куренем австралійського війська переводять офенсивну операцію за 20 миль на північний захід від Сайгону. Водночас південно-корейські морські піхотинці повели наступ проти комуністичних повстанців за 200 миль на північний схід від Сайгону. Американсько-австралійська операція має на цілі прочистити так званий „залізний трикутник", в якому комуністи закріпились були ще за своєї війни проти французької колоніяльної влади. В ході тієї воєнної операції знайдено цілу майстерно розбудовану сіть підземних тунелів, які могли примістити коло 10.000 до 15.000 комуністичного війська. Ввесь той підземний лябіринт коридорів і бункрів був порожній — комуністи заздалегідь встигли втекти, дармащо американці тримали плян операції в тайні перед південно-в'єтнамським командуванням, знаючи, що головна кватира південно-в'єтнамської армії насичена комуністичними розвідчиками. Американські технічні формації систематично нищили розривними матеріялами всі ті підземні тунелі й бункри. Знайдено там багато зброї й амуніції. Остаточного підрахунку комуністичних і власних втрат у тій операції та успіхів у здобутому і знищеному ворожому воєнному матеріялі — ще не зроблено.

Гнатові Поворозникові сповнилося 70 років

Гнат Поворозник

Українська громада в Канаді привітала із сімдесятиріччя'ям одного із найбільш заслужених наших громадян-піонерів, відомого підприємця - власника фірми „Ессекс Паверс" в Гамільтоні, Гната Поворозника. Гнат Поворозник — це зразок громадянина піонера. Він народився 25 грудня 1895 р. в селі Жовтанці біля Львова. У Львові покінчив він середню школу і тут же почав свої військові переживання, що привели його через фронти першої світової війни до Української Галицької Армії, з якою ділив всі радощі і смутки визвольної боротьби. Після війни підприємчивий Поворозник не знайшов можливостей праці і життя на рідній окупованій землі і поїхав шукати щастя-долі за океаном. Він прибув у Канаду 2-го березня 1927 р., саме на передодні великих кризових років. Криза не заломила новоприбулого. В тридцятому році бачили його, як він із молотком і кліщами ходив по місті, пропонуючи за малу винагороду направити людям огорожі. Та у Поворозника був талант, талант організувати працю. Він позичив собі 50 долярів і за ці гроші відкрив власне „підприємство": домашнім способом виробляв на старокраєвий спосіб ковбаси. Гнатові Поворозникові довелось не лише самому виробляти свій товар, але він його теж продавав домашнім способом, йдучи від хати до хати. В той спосіб він пізнав „бизнес" від основ і сьогодні рахується одним із найкращих спеціялістів м'ясної продукції.

Та Гнат Поворозник далеко не замкнувся „бизнесом". Як давній вояк УГА, він залишився активним у громадському житті: він провідний член УНО від давніх років, (раніше брав участь у драматичних виставах УНО), він активний член різних українських організацій, а в деяких член управи, між іншим президент Видавничої Спілки „Новий шлях" і почесний президент Колеґії св. Василія в Торонто і очевидно, член Українського Народного Союзу. За активну діяльність в українському релігійному житті Гнат Поворозник отримав від Папи Івана XXIII титул Лицаря Ордену св. Григорія. Гнат Поворозник являється теж членом різних американських і канадійських організацій підприємців; він постійно студіює торговельні можливості, їздить по світі, відвідав теж Україну, а у висліді росте його підприємство, що має відділи в різних містах Канади, а з тим і повага і значення української канадійської громади, якої Гнат Поворозник провідний, активний і здисциплінований член.

Українці в ЗДА, зокрема провід і членство УНСоюзу, також і зі свого боку вітають Ювілята та від серця і душі бажають йому многих-многих літ!

Едмонтон плянує відзначення державности України

Едмонтон. — Українська громада в Едмонтоні відзначує цьогорічні роковини Української Народної Республіки святочним концертом в неділю, 23 січня, в Джубілі Авдиторії, як теж великим бенкетом, що відбудеться в суботу, 29 січня в новій авдиторії Катедри Св. Івана, де головним промовцем буде д-р Волтер Джонс. Крім цього радіостанція СКИУ передасть в неділю, 23 січня спеціяльну програму, присвячену роковинам незалежности України.

У Відні помер відомий український віольончеліст Богдан Бережницький

Відень. — В четвер 30 грудня 1965 року тут помер відомий український віольончеліст Богдан Бережницький. Народжений 1886 року в Галичині, студіював музику в різних країнах Заходу і в 10-их та 20-их роках цього сторіччя був віольончелістом віденської „Фольксопери" і членом квартету Г. Ґоттесмана. Покійний був добрим виконавцем й інтерпретатором творів композитора Василя Барвінського, писаних спеціяльно для нього. Наприкінці двадцятих років концертував разом з Василем Барвінським в різних містах Української ССР. Похорон Богдана Бережницького відбувся у вівторок 4 січня ц. р. у Відні. Під час похоронів співав хор, зорганізований композитором Гнатишином.

Українці взяли участь в наукових конвенціях у Шикаґо

Шикаґо, Ілл. — Тут відбулися в днях 27-31 грудня 1965 річні конвенції американських і канадійських мово- й літературознавців, славістів, ономастів, згуртованих у таких товариствах, як МЛА, ААТСЕЛЛ, АНС, АЛС і т. д. В загальному було понад одинадцять тисяч учасників, небувале досі число на таких з'їздах. З українців узяли участь у з'їздах професори Я. Гурський, Сиракюзи, Огайо, М. Малицький, Калґари, Алта, М. Овчаренко, Каламазу, Миш., Яр. Рудницький, Вінніпеґ, Ман., В. Буйняк, Саскатун, Саск., Яр. Славутич, Едмонтон, Алта, В. Левицький, Ватерлу, Онтаріо, М. Семчишин, Б. і М. Рубчаки, Б. Канафоцький, В. Лукаш, М. Самбірський, М. Яремко й інші з Шикаґо.

В програмі конвенцій були доповіді, звідомлення з праці, дискусії. З українців доповіді виголосили на конвенції Американського Назвознавчого Т-ва 30 грудня: проф. Яр. Славутич доповідав про „українську ономастику в роках 1955-1965", а проф. Яр. Рудницький про „етимологію в назвознавстві". Він же подав звіт із конвенції Міжнародного Комітету Далекопростірного Назовництва в Атенах. На конвенції славістів виступав проф. В. Буйняк з привітом від Канадійської Асоціяції Славістів. Чергові з'їзди відбудуться в грудні 1966 у Ню Йорку. З нагоди З'їзду в Шикаґо відбулася заходами Українського Бібліотечного Товариства зустріч учасників із громадянством Шикаґо, на якій обговорено низку справ з українського культурного й наукового життя.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Мирова офензива

У теперішній закордонній політиці ЗДА найцікавіший, мабуть, момент, — надзвичайна метушливість дипломатії при повній мовчанці її фактичного керівника — президента Джансона. Такий сам парадокс стосується і суті політики: слово „мир" відмінюється на всі лади, але й досі не з'ясовано виразно, на чому власне він має спиратися, бо хоч „Н. Й. Таймс" опрацювала „14 точок" американської платформи, на якій ЗДА готові переговорювати з комуністами про замирення у В'єтнамі, проте народи у В'єтнамі і ЗДА мають про тих 14 пунктів тільки дуже мрячне поняття.

Снуту світла кинув на цю справу державний секретар Дін Раск. „Ми обчіхнали себе — заявив він — до самої кости. Чи маємо стати збоку й чекати, щоб вони забрали все? Ми цього не зробимо. Ми могли б мати мир до 24 годин, якщо друга сторона припинила б те, що вона діє. Вони хочуть, щоб ми додали до кошика ще одно яйце — сам Південний В'єтнам. Проста річ — дати його їм. Але це є те, чого ми не зробимо". Ці слова Діна Раска пояснюють, чому раптом комуністична пропаганда підвищила Раска до ступня „найбільшого підпалювача війни". Але вони ще не перекреслюють всіх сумнівів. Ось, наприклад, одним з головних дипломатів, активно заангажованих у тій мировій офензиві, є Аверелл Гарриман: трудно забути, що саме він підготовив був Ялтинську конференцію, як американський амбасадор у Москві й один з головних дорадників Ф. Д. Рузвелта в Ялті, та що саме він репрезентував Америку на тій Женевській конференції у 1961 році, на якій рішено створити „з'єднаний, суверенний і невтральний Ляос" — з відомими наслідками. І хоч Артурові Голдбергові не можна відмовити великої активности на його новому „пості амбасадора ЗДА в Об'єднаних Націях, проте він ще не заявив ясно, що „мир для миру" — це нісенітниця.

Колюмніст пресового концерну Герста Вільям Вайт слушно твердить, що „хіба чудо може принести перемир'я, оперте на пристойності, хіба прийшла б зміна поглядів у тому похмурому в'язничному таборі, яким став Північний В'єтнам". Стюарт Олсоп у „Сатердей Івнінг Пост" з 17 грудня ще яскравіше уточнює таке „чудо": він наводить докази, що Мао Тсе-тунґ і Го Чі Мінґ є глибоко переконані, що ЗДА, СССР і Індія мають таємний договір — піти війною проти Комуністичного Китаю та поділитися його територією. Коли ж Мао Тсе-тунґ і Го Чі Мінґ є параноїками, психопатами типу Нерона, Калігули чи Гітлера, то як можна з ними переговорювати і як можна вірити, що вони дотримають домовлення?! Редакційна стаття у тому самому часі названого американського журналу пригадує, що свою нотoрійну зрадницьку тактику Сталін передав у заповіті своєму наступникові Хрущову, який також брехню і обман поклав в основу своєї політики: у зрадженні мадярського повстання і встановленні ракет на Кубі і в умові про мораторіюм в атомових експериментах . . . То чи можна припускати, що Підгорний, Косигін і Щелепін — „інші" і „ліпші"?!

Всі прагнуть миру — ніхто не хоче війни. Але й ніхто не хоче миру на базі таких нових концесій комуністам, які тільки скріплять їх силу і збільшать число поневолених.

Москва і нюйоркський страйк

Страйк нюйоркських транспортових робітників і деякі труднощі, що перед ними опинилися не тільки управа міста і керівники різних установ та підприємств, але й також мільйони працюючого населення цієї світової метрополії, викликав пароксизми злорадної втіхи в совєтських режимників і пропагандистів. В повідомленнях ТАСС-а і в кореспонденціях совєтських журналістів, акредитованих чи то при Об'єднаних Націях в Ню Йорку чи у Вашингтоні, цей страйк представлений як загальноамериканська катастрофа, подія, що спричинила глибокий хаос в усій економіці не тільки Ню Йорку, але частинно також і цілих З'єдинених Держав, паралізовуючи усю торгівлю, промисел, комунікацію, як і взагалі все життя в цьому велетенському місті. Якщо вірити повідомленням совєтських газет, то життя в Ню Йорку завмерло цілком, службовці й робітники не мають можливости взагалі дістатися до праці, заробітної платні не одержують і т. д. Пишучи про страйк, совєтські кореспонденти із ЗДА підкреслюють без упину, що не тільки страйкуючі, але й усе працююче населення Ню Йорку сповнене тривоги за своє майбутнє...

Про те, що щоденне життя в Ню Йорку протягом першого тижня страйку устабілізувалося, що фабрики, крамниці й установи, не зважаючи на деякі труднощі, працюють безперебійно, що працюючі люди дістаються до місць своєї праці всіма можливими способами — совєтські пропагандисти, ясна річ, не згадують. Не інформують вони також і про те, з яких причин і з якими вимогами спілка транспортових робітників і службовців вийшла на цей страйк і чого вона домагається. Не виявляють ці ж совєтські пропагандисти перед читачами совєтських газет тих умов, в яких живуть і працюють транспортові робітники Ню Йорку, скільки вони заробляють тощо. Як головну причину страйку совєтські газети подають „експлуатацію американського робітництва капіталістами, небажання тих останніх дати „нещасним" американським робітникам „невеличку підвишку" їхньої заробітної платні.

Використовуючи страйк нюйоркських транспортових робітників виключно для злобної агітації проти З'єднаних Держав Америки, керівники комуно - совєтської пропаганди докладають, як завжди в таких випадках, усіх зусиль, щоб приховати перед загалом совєтського населення справжні причини, що призводять до таких подій, як страйки в ЗДА, і справжній фактичний стан, умови, в яких вони відбуваються. Зокрема промовчують совєтські агітатори висоту заробітних платень американських робітників, справжній розмір вимаганої ними підвишки. Вистерігаються вони інформувати правдиво про ці речі з дуже простої причини — із страху, щоб совєтські колгоспні і промислові робітники не почали порівнювати тих умов, в яких живуть вони в СССР, з тими умовами праці й заробітку, що їх мають страйкуючі американські робітники. Вони свідомі того, що якщоб працююче населення Совєтського Союзу знало всю правду про життя робітників у ЗДА, якщоб воно могло порівнювати свобідно свої заробітки з заробітками американських робітників, то це ще більше захитало б совєтською терористичною системою, в якій навіть найбільш оправданий страйк кваліфікується, як „державний злочин" та безпощадно здушується танками і кулеметами.

Валерій Остапенко

ТАКТИКА — ПРОВІДНИЙ ФАКТОР У В'ЄТНАМСЬКІЙ ВІЙНІ

Війна у В'єтнамі — це „нова" війна, вона має свої специфічні ознаки, знаходиться поза межами дотепер існуючих понять про війну. Щоб зрозуміти суть і характер в'єтнамської війни, необхідно мати ясне уявлення про війну взагалі, про еволюцію воєнного мистецтва і про взаємовідношення між війною і політикою.

Ще не так давно всі визнавали концепцію, що війна виникає з появою політичних відносин і є знаряддям політики, продовженням політики поодиноких держав. Атомова бомба, а з нею принципово нові види зброї та бойової техніки, викликали корінні зміни у всій воєнній справі, внесли ряд нових суттєвих моментів у поняття про війну, про її взаємовідношення з політикою.

Так, англійський воєнний письменник Фуллер твердить, що війна почала домінувати над усіми ділянками життя людей, стала панівним фактором історії. Американці Пауер і Арнім в книжці „Плян самозбереження" закликають до створення могутніх збройних сил, які були б не знаряддям політики, а навпаки, головним фактором в питаннях міжнародної політики та оборони власної держави. Німецький генерал Рендулич в статті „Озброєння міняє політику" пише: „Сучасна зброя внесла радикальні зміни в форми війни і у взаємовідношення між війною та політикою". Таких самих поглядів дотримується совєтський воєнний теоретик ген. Талевський. В журналі „Международная жизнь" він пише: „Принцип Клявзевіца: війна є продовженням політики — застарів..."

Але всі ці нові думки в питаннях війни і політики — лише шукання, спроби віднайти нові закони війни, які відобрали б у політики право розпоряджати зброєю масового нищення. Тим часом, в житті продовжують діяти старі закони війни і вони кажуть нам, що війна та збройна боротьба не є те саме: збройна боротьба це лише один з засобів політики в ході війни, її основний атрибут, головна, специфічна ознака, бо існують ще й інші форми та засоби боротьби — економічні, дипломатичні, ідеологічні. А „принципом" далі лишається політика, вона вказує мету війни, керує підготовою до неї, визначає загальне завдання стратегії, характер та обсяг сил, необхідних для досягнення перемоги.

Таким чином, якщо політика визначає основний зміст війни, то і війна є наскрізь політичною. І невипадково секретар оборони Мек-Намара, ген. Вестморленд та амбасадор Ладж — тріюмвірат, що безпосередньо керує війною у В'єтнамі — називають цю війну політичною, економічною, соціяльною.

Під таким кутом і слід розглядати воєнні дії у В'єтнамі.

В основу воєнної діяльности держави положено воєнну доктрину, яка виходить з національної доктрини. Під воєнною доктриною розуміється офіційно прийняту систему поглядів на характер сучасних війн і спосіб їх ведення. Воєнна доктрина має дві сторони — політичну та воєнно - технічну. Перша визначає мету війни, друга охоплює питання практичної підготови до війни, організації збройних сил й забезпечення їх зброєю та бойовою технікою.

В Америці вперше офіційно прийнято воєнну доктрину на межі 19-20 ст., під назвою доктрини „морської сили". Ця доктрина передбачала розбудову сильної воєнно - морської фльоти та воєнних баз на заморських територіях. Традиційний американський консерватизм „заморозив" цю доктрину майже на пів століття, і лише після несподіваного нападу японців на Перл Гарбор доктрина „морської сили", разом з політикою „викінчування", зазнала деяких змін. З появою ядерної зброї та далекосяжних ракет Америка опинилася під загрозою безпосереднього масового нападу на її континент, і в 1954 р. державний секретар Даллес проголошує доктрину „масової відплати". За цією доктриною морська фльота перестає бути самостійним видом збройних сил, усі її бойові операції узалежнюються від дій летунства. Летунство стає головним видом збройних сил.

Однак, доктрина „масованої відплати" не відповідала американській національній доктрині. Крім того, вона вимагала швидкої, масової продукції літаків стратегічного призначення, що могло привести до порушення відвічного принципу: „війна створює потребу в зброї, а не навпаки". З цього приводу ген. Тейлор в книжці „Ненадійна стратегія" пише: „Національна програма Америки повинна відмовитися від стратегії „масованої відплати", натомість — забезпечити збройним силам здібність активно реагувати в будь-який час і в кожному місті такими засобами, які відповідають даним обставинам". Такі погляди військовиків знайшли підтримку в уряд більшости Конгресу, і в 1961 р. проголошено нову доктрину — „гнучкого реагування", яка діє по цей день.

За доктриною „гнучкого реагування" усі збройні сили Америки поділено на наступальні сили, оборонні сили і сили загального призначення. До складу перших входить стратегічне летунство, міжконтинентальні балістичні ракети і ракетні підводні човни. До оборонних сил відносяться війська протиповітр'яної оборони континентальної частини Америки. Сили загального призначення включають суходільні війська, морську фльоту (без ракетних підводних човнів), Корпус морської піхоти і тактичне летунство. Сили загального призначення і діють тепер у В'єтнамі. Вони там ведуть війну не наступальну і не оборонну, а малу, „обмежену" війну, в якій провідним фактором є тактика.

У пресових повідомленнях про в'єтнамську війну нам часто доводиться зустрічати такі терміни, як „стратегія", „географія", „з'єднання" — терміни, що відносяться до вищих понять про війну, тоді як у В'єтнамі діє не стратегія, а тактика. Головну ролю грають не географічні умови, а топографічні, і вислід бою вирішує не дивізія, корпус, армія, а кожний батальйон, сотня, чота.

Тактика має за свою мету ведення бою — елементарної воєнної дії, а основним законом еволюції воєнного мистецтва є взаємовідношення між тактикою і технікою. В цьому взаємовідношенні відбувається постійне чергування елементів тактичних і технічних. Наприклад, революційні і наполеонівські війни створили масові армії, а масові армії — свою тактику. Ця тактика характеризувалася стрілецькою лінією, яка була занадто привабливою ціллю, щоб не стимулювати винахідливість техніки. Дрейзе сконструював першу магазинову швидкозарядовуючу рушницю, на що тактика відповіла розчленуванням бойового порядку (ліній) по фронту. Це ускладнило технічні завдання, магазинова рушниця перестала бути задовольняючим виходом з положення, і на розчленований бойовий порядок тактики — техніка відповіла машиновим вогнем кулемета. На машиновий вогонь техніки — тактика відповіла розчленуванням бойового порядку в глибину.

Бачимо, що техніка виконує завдання поставлені їй тактикою, виходить з певних, сучасних їй тактичних передумов. Тактика може змінюватись відносно умов, незалежних від техніки, бо вона перебуває поза досяжністю техніки, бувши похідною величиною воєнної доктрини, воєнна ж доктрина виходить з національної доктрини. Перевага тактики над технікою — явище того ж порядку, що й перевага політики над економією, мистецтва над ремеслом, голови над шлунком, духу над матерією.

В умовах Америки цей основний закон еволюції воєнного мистецтва набув зворотного значення; швидкий розвиток американської техніки випередив розвиток американської воєнної науки, поставив її у свою залежність. Але це не значить, що американська воєнна система носить сліди матеріялістичної школи або іншої матеріялістичної формації. Перевага технічного елементу над тактичним тут пояснюється „бизнесом", який став дуже впливовим фактором у всіх ділянках життя американців. Воєнні замовлення — найліпший дохід для приватних фірм, і між ними йде шаленна конкуренція, гонитва за великою продукцією, культивування типу новітнього зіндустріялізованого та змеханізованого кадократа, який за власними матеріяльними інтересами не завжди бачить інтереси національні. Перший американський воєнний гелікоптер піс-

(Закінчення на стор. 3-ій)

К. Крупський

ПОГУБНА ПАРАЛЕЛЬНІСТЬ

В часі політики співіснування з комуністичною Москвою нас не дуже дивують різні діялоги, що відбуваються між представниками лівих кругів вільних країн та представниками Москви. Однак нас таки дуже дивує такий діялог, який з неприхованою тривогою описав американський журналіст Л. Брент Бозелл у статті „Св. Михаїл цікавий, чи комунізм є єретиком", поміщеній у журналі „Нешенел Ревю" за 14-го грудня 1965 р.

На вступі своєї статті Бозелл пише, що серед католицьких кругів було замітне значне невдоволення з того приводу, що Роберт Гачісон та його приятелі кооптували Папу Івана XXIII для цілей світських лівих. Конференція, яку вони інсценізували п. н. „Пацем ін Терріс" Центром Студій Демократичних Інституцій, в Ню Йорку, була лиш демонстрацією пацифістів з намаганням узгіднення закордонної політики ЗДА. (Автор цієї статті писав про цю конференцію, що відбулася в лютому 1965 р. у статті „Конечне зближення і наших Церков" — „Свобода" за 9-го квітня 1965 р. ч. 67).

Тому його прямо заінтригувала вістка, — пише Бозелл, — про те, що така християнсько - комуністична конференція відбудеться під католицьким покровом, бо наскільки відомо, це був би перший такий „діялог" в ЗДА.

Летючка повідомляла про те, що „Конференція про релігію в країнах комуністичного бльоку" буде влаштована Коледжом св. Михаїла у Вайнускі, Вермонт, в днях 8 і 9-го листопада 1965 р.

Початкова сесія під головуванням проф. Роберта Деніслса, голови факультету історії Вермонтського університету, мала дослідити тему „Релігія і комунізм — паралеля чи антитеза".

Проф. Геролд Берман з Гарвардської Школи Права мав проводити темою „Комунізм і релігія в Росії". Бозелл завважує, що Бермана уважають за найкращого на цілу Америку знавця совєтського права: він студіював і вчив у Москві, а навіть раз, як адвокат, обороняв в одній розправі перед совєтським Верховним Судом.

Колишній (коротко в уряді) мадярський прем'єр міністер Ференс Ноль (не змішувати з Імре Надь) мав подібну тему про Східню Европу. Кеннет Летовретт — професор місій та орієнтальної історії при Єйльському університеті, мав доповідати про Китай. Щоб познайомити про факти на тему „Комунізм і релігія в Польщі", коледж св. Михаїла запросив Зигмунта Бронярека, вашингтонського кореспондента „Трибуни люду" — офіційного органу Польської Комуністичної Партії. Це все спокусило Бозелла і він вирушив до Вайнускі.

Управління школи поробило заходи, щоб створити відповідну атмосферу на кемпусі: розвішані повідомлення у коридорах будинків з офіційною одобрюючою нотаткою інформували про доповідачів як про видатних авторитетів, які об'єктивно представлять справу такою, якою вона виглядає для них, а це, очевидно, вийде лиш на користь школи та її студентів. Треба — писалося в повідомленнях — виявити їм належний професійний респект — учитись там, де лише тільки можна, чи висловлювати непогоджування, однак треба вистерігатись обвинувачень і упереджень. І тут, на тих повідомленнях, був список рекомендованої лектури: біля тузіна статтей, які лише за виїмком одної — схвалюють співіснувальну політику. Дві книжки: Гарінґтона — „Виїмкова доба" і Л. Й. Лебрета „Остання революція" та енцикліки Папи Івана XXIII „Матер ет Маґістра" і „Пацем ін Терріс".

Один студент коледжу св. Михаїла сказав Бозеллові, що він звернув увагу одному професорів на те, що в поданій лектурі бракує „Дівіні Редемпторіс" та інших папських документів, що оскаржують комунізм. На це професор відповів, що ті документи є вже „перестарілими". Управа коледжу також відкинула пропозицію іншого студента, який хотів скликати інформативне орієнтаційне зібрання студентів ще перед конференцією.

Конференцію відкрив президент коледжу о. Джералд Дупонт. Його зауваження були короткі, але аж до подиву в дусі соборному. Не називаючи поіменно ані християнства, ані комунізму, він сказав, що в дусі Ватиканського Собору, ми розвиваємо глибоке розуміння всіх релігій, і тому глядимо із симпатією в напрямку останніх намагань релігійного порозуміння мільйонів людей різних віровизнань.

Предсідник першої сесії проф. Джеймс Г. Кейс, що є деканом факультету філософії в коледжі св. Михаїла, представив головного доповідача, проф. Деніслса. Представляючи його, він сказав, що студенти повинні знати правду та позбутися поверхових фраз і кличів. Ми повинні передумати те, що ми колись думали, бо може ми ще не зрозуміли застосування релігії в комунізмі, а комунізму в релігії. Тема проф. Деніслса „Релігія і комунізм — паралеля чи антитеза" заслуговувала на увагу не своєю новістю, чи глибиною, а тим, що йшла по лінії повного попередження проф. Кейса. Історія каже, — почав проф. Деніслс, — що найбільш люті війни провадилися поміж двома різними релігіями, або між схизматичними групами тієї самої релігії.

А тепер питання, чи така люта боротьба виникне між комунізмом та релігією, бо комунізм сам має характеристичні риси релігії і поборює традиційні релігії у новий спосіб релігійної війни.

В якому змислі комунізм є релігією? От, хоч би в цьому — казав Деніслс — що комунізм відкидає віру в особову святість. Однак, це саме робить конфуціонізм та деякі вітки буддизму. Тому буде правильнішим називати їх „рухами віровизнань", бо це включить традиційні віри і секулярні (світські) такі, як комунізм. А втім, комунізм в дійсності включає майже надприродну віру в неминучу діялектику історії та в досконалу безклясову суспільність, яка прийде по пролетарській революції в світі. Комунізм має свої „святі книги", що їх можна різно інтерпретувати, але не можна відкидати. Комунізм має свої моральні зобов'язання — посвята революціонера. Комунізм має навіть своїх „святих", „пророків", своїх „чортів" та „відступників".

Говорячи про „замітні паралелі", Бозелл твердив: Який догматичний зміст цих двох „рухів віри"? Отже, головними паралелями центральної віри марксизму і християнства є: основне джерело добра — (комунізм) Город Едем — (християнство). Початок зла в системі кляс — (комунізм) первородний гріх та упадок після гріха і біль історичного існування людини на землі — (християнство). Будуча пролетарська революція та встановлення безклясової суспільности — (комунізм). Страшний суд та кінець земного царства і прихід Божого царства (християнство). А що нагадує нам віра Маркса? Це точнісінька паралеля, лише із зміненими назвами філософії, призначення св. Августина з крихіткою юдаїзму — його вірою в пролетаріят як у вибраний нарід. Згадавши про головні зобов'язання християнства, Деніслс звернув увагу на основну ролю Церкви і комунізму в історії.

Про Леніна, сказав він, можна думати як про св. Павла і як про імператора Константина комуністичного руху. Комуністи написали власні складні книги внутрішніх диспут та єресі. Щоб викоренити своїх схизматиків, той рух розвинув свою інквізицію — центральну контрольну комісію і тайну поліцію.

Отже, комунізм, який ми знали, є — мовляв — подібний до християнства в його молодечій стадії, бо зм'якшення християнства є відносно молоде. Тепер комунізм дозріває та переходить через свою реформацію і проти - формацію — принаймні в Европі. Комунізм починає вчитися жити з іншими вірами. Кінчаючи доповідь, Деніслс сказав: „Питання, що ставить нам це все перед очі і яке може бути головним питанням цієї конференції, є: чи марксизм, крім його власної анти-теїстичної філософії, є рішений знищити інші віри і заперечити свободу сумління індивідума? Відповідь на це питання знайдемо це у філософії, лиш „в умовинах історії".

Решта промови була присвячена розглядові чинників, що історично причинилися до репресивних виглядів комунізму та піддавали слухачам осуд на те, як то тепер все лагідніє:

1) Природна пасія релігійних війн — охолоджується. 2) Російська традиція войовничого атеїзму — лагідніє та стає тоншою. 3) У відомій нам боротьбі між Церквою і державою — секуляризм в більшості виграв. 4) Часами націоналізм, як,

(Закінчення на стор. 3-ій)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ У 1965 РОЦІ

(4)

ВЕРЕСЕНЬ:

1 — От. митрат Яків Перрідон згинув в автомобільній катастрофі в Кросвейку, біля Роттердаму в Голляндії, на 56 р. життя.

2 — Павло Зайців, один з найвидатніших шевченкознавців, помер у Мюнхені, на 79-му році життя.

2-6 — 27-ма конвенція Ліги Українських Католиків, в Ню Йорку. Голова: Степан Поступак.

2-го і 8-го вересня — Футбольна дружина „Динамо" з Києва взяла вперше в історії спорту України участь у змаганнях за кубок европейських володарів кубків. Футболісти України, як володарі кубка СССР, зустрілися у перших грах репрезентантів Ірляндії, дружину Кольрейн і перемогли її двічі вислідом 6:1 в Кольрейні і 4:0 у Києві.

3 — Юліян Павчак, один з американсько - українських піонерів, видатний союзовий діяч, помер в Ню Йорку на 79 році життя.

— Богдан Мельник, головний радний УНСоюзу, помер в Монтреалі, Канада, на 55 році життя.

3-6 Конвенція Ліги Української Молоді Північної Америки, в Алентавні, Па. Голова: Василь Полевчка.

— 27-ий З'їзд Організації Державного Відродження України, в Лігайтоні, Па. Голова: д-р Богдан Гнатюк.

4-5 — З'їзд Української Гетьманської Організації Америки в Клівленді, Огайо. Голова: інж. Михайло Гаврилів - Бояр.

—15-ий З'їзд Об'єднання Демократичної Української Молоді, в Акроні, Н. Й. Голова: Микола Францусженко.

4-6 — 7-ий З'їзд Федерації Т-в Українських Студентів Католиків „Обнова", у Вінніпегу, Канада. Голова Канадійської Федерації: П. Алилуя.

— 7-ий Крайовий З'їзд старших пластунів і пластунок в Іст Четгемі, Н. Й.

— 9-ий Крайовий З'їзд Братства I УД УНА, в Глен Спей, Н. Й. Голова Крайової Управи: інженер Василь Заброцький.

— 14-ий Всеамериканський здвиг СУМА в Елленвілі, Н. Й.

5 — О. Михайло Федорович призначений на канцлера архидієцезії Філядельфії.

5-10 Участь українців в 2-му Міжнародному Конгресі діялектологів в Марбургу, Німеччина.

4-го, 5-го і 6-го вересня — Традиційні Десяті Тенісові Змагання на Союзівці за індивідуальну першість Української Спорт. Централі Америки і Канади та плавацькі змагання УСЦАК. 89 тенісистів і 40 плавакія — учасниками змагань. Тенісові чемпіони УСЦАК: Ів. Дурбак — чоловіки, Люся Друževич — жінки, Володимир Гук — сеньйори, Зиновій Яців — юнаки, Андрій Бурачинський — хлопці, Ленець Звенислава — юначки. Організатор змагань — КЛК Ню Йорк. Керівник змагань інж. Богдан Рак одержав пропам'ятну таблицю від УНСоюзу за спортово - виховну працю для української молоді.

8-14 — Проф. Лев Добрянський на 11-ій конференції протикомуністичної Ліги Народів Азії в Манілі, Філіппіни.

11 — З'їзд Англо - українського Т-ва в Ноттінгемі, Англія.

11-12 — Відбиванковий турнір за Чашу Союзівки на цій оселі УНСоюзу. Переможці: дружина чоловіків Українського Спортового Клюбу з Ню Йорку і дружина жінок Пластового Спортового Гуртка „Медведики" з Торонта.

12 — Посвячення нової пластової оселі Писаний Камінь б. Клівленду, Огайо.

13-го і 23-го — Конференції Українського Католицького Епископату в Римі.

16 — Лист КУК'у до міністра закордонних справ Канади Пол Мартена, щоб той заторкнув в ОН справу колоніяльного стану України.

— Участь Кардинала Сліпого в дискусії Вселенського Собору над справою релігійної свободи.

20 — Д-р Семен Демидчук, кол. адвокат і сеньйор українських журналістів в Америці, колишній співредактор „Свободи", помер в Ню Йорку, на 81 р. життя.

22 — Участь Митрополита Максима Германюка у дискусії Вселенського Собору про Церкву в модерному світі.

24 — Наради Організаційної Комісії Панамериканської української конференції для скликання Світового Конгресу Вільних Українців, в Ню Йорку.

25-26 — З'їзд бувших учнів Чортківської гімназії на Союзівці.

— Конференція Українського Золотого Хреста в Шікаго, Іллиной.

26 — Заснування Літературно - Мистецького Клюбу у Вашингтоні. Голова: В. Сімович.

— Інавгурація академічних викладів УВАН у Вінніпегу. Виставка книжок наукових видавництв.

— Конгрес Братських Організацій у Вашингтоні, Д. К. з участю Й. Лисогора, д-ра Яр. Падоха й інших діячів та з мистецькими виступами українців.

— Український День на Світовій Виставці в Ню Йорку.

— О. д-р В. Лаба призначений на ректора українського католицького Наукового Центру в Римі.

— Поява книжки Олекси Гриценка: „Мої зустрічі й розмови з французькими мистцями".

— Проф. Василь Шимоняк призначений на директора Слов'янського Інституту в Маркетському університеті на місце професора Романа Смаль-Стоцького, який став „візитуючим професором" нато. Університету у Вашингтоні.

ПОГУБНА ПАРАЛЕЛЬНІСТЬ

(Закінчення із стор. 2-ої)

наприклад, у Польщі, спонукує до покращання. 5) Тоталітарна держава — вона залишається поважною перешкодою до повної релігійної свободи, хоч вигляди подолати це різняться в одній комуністичній країні від другої. Коротко кажучи, тільки проломи (дефекти) у паралелі поміж релігією та марксизмом, а тим самим очевидними бар'єрами до їхнього співіснування, є „залишки придиркуватого націоналізму" і повільність більшости комуністичних урядів признати вартість плюралістичної суспільности.

Після того, пише Бозелл, головна ціль пародії Деніслса стала очевидною: непорозуміння між комуністами і християнами є облудним, бо вкінці обидві сторони є лише „рухами віри", з тією різницею, що один має антитеїстичний нахил, а другий про-теїстичний.

Слідуючим промовцем був о. Джозеф Маха (Бозелл представляє його як єзуїта „словацького обряду). Отець Маха не чув доповіді проф. Деніслса і тому зовсім не чіпав її. Він заявив, що комунізм є „істотно злим". Придержуючись своєї теми „Ватиканcько - комуністичні взаємини", він покликувався на слова Папи Пія XI, який, оправдуючи свої переговори з фашистівською Італією, сказав: „Коли йде про спасення душ та збереження їх від більшої шкоди, ми маємо відвагу переговорювати навіть з чортом особисто".

Наступного ранку, о. Джан Ляно — проф. історії в коледжі св. Михаїла, представив чергового промовця, професора Бермана. Отець Ляно згадав „цікаву й захоплюючу" промову з попереднього дня проф. Деніслса. Виглядало, що він вдоволений з неї. Таким же виглядав і проф. Берман, який почав від того, що совєтський атеїзм був не тільки „вірою", але ще й активною. Однак, не зважаючи на „опозицію" уряду, християнство таки зуміло себе зберегти. Це неправда, що християнство в Росії пішло в підпілля, — говорив доповідач — а правдою є, що десятки мільйонів росіян є явними християнами та відкрито відвідують церковні Богослужби, помимо цього, що совєтські провідники намагаються „знеохотити" громадян до віри.

Збереження віри в Росії приписує Берман „особливій вітальності релігійної віри" в тій країні та драматичній літургії, що має незвичайно велику силу.

На тлі цих доповідей, виступ чергового промовця, д-ра Надя, на тему переслідування Церкви в Східній Европі, йшов „проти течії". Д-р Надь заявив, що „не забуде крови і терпіння" переслідуваних комуністами визнавців Бога.

Поява „живого комуніста" Бронярека притягнула подвійне число слухачів. Починаючи жартами, Бронярек вказав на свою „під псом" ситуацію, як того, що є „істотно злим". Сам він не вірить, хоч колись служив вівтарним хлопцем. Релігія в Польщі існує — мовляв — у толерантних умовинах. Тепер є більше священиків, єпископів та дієцезій, як колись. Польський уряд хоче осунути релігію через освіту, а не силою.

Автор статті, Л. Брент Бозелл, висловлює своє гірке розчарування з приводу того, що сталося в мурах школи, патроном якої є св. Михаїл. Ще двадцять років тому вчення католицьких виховників ішло з тоном молитви по кожному Богослуженні до св. Михаїла, з проханням його помочі в боротьбі за душі за залізною заслоною. Сьогодні — каже Бозелл — офіційний голос коледжу св. Михаїла має зовсім інший тон. Тези проф. Деніслса про основну подібність „двох вір", християнської і комуністичної, пройшли без найменшого опрокинення збоку присутніх професорів коледжу св. Михаїла. Навпаки, всі вони одобрили конференцію.

На закінчення проф. історії коледжу подякував проф. Деніслсові за „надання тону" конференції, а Бронарекові за те, що був „ефектовним промовцем".

Ми обширніше зупинилися на цій конференції з ціллю, щоб український читач хоч дещо був у курсі цих неймовірних змін, які наступили не в комунізмі, а серед деяких з тих, проти яких комунізм є наставлений та у відношенні до них ані на йоту не змінився. Орієнтуючись в цих течіях, які нагадують нам підрізання гілляки під собою, ми зрозуміємо, звідки на Заході беруться різні пацифісти, що любов другої людини до її батьківщини уважають за „придиркуватий націоналізм".

Зміст промов з конференції інтелектуалів - пацифістів, що відбулася в лютім мин. року, вже появився книжкою. Глумом та іронією навіває, коли читаєте зміст промов совєтських представників Іноземцева та Жукова. Сумно робиться, до чого доходять деякі інтелектуали Заходу, які слухали цитатів з писань Леніна та його твердження (Жуков) про те, що капіталістичний устрій Заходу це устрій минувшини і тому він уступить устроєві будуччини — комунізмові.

Очевидно, що описана конференція типова тільки для деяких кіл американських інтелектуалів - лібералів, але тим не менше таких явищ не можна легковажити і їм треба всіми силами протидіяти. В цьому відношенні великі завдання і нагоди мають українські науковці в Америці. Наша суспільність повинна їм у тому допомогти.

Ню Гейвен, Конн.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ПОКЛОНІ ВЕЛИКОМУ МИТРОПОЛИТОВІ

Українська Рідна Школа ім. Митрополита Андрея Шептицького вшанувала 100-ліття з дня народин свого Патрона врочистою Академією в суботу 11 грудня 1965 р. Академія відбулася в залі Української Католицької Церкви в Ню Гейвені. Відкрив її голова Української Рідної Школи ім. Митрополита Андрея Шептицького, Іван Заковоротний, коротким вступним словом, в якому вказав на епохальне значення Великого Митрополита для Українських церков обох обрядів та для українського народу. Основну доповідь виголосив мгр Михайло Бойко, зупиняючись зокрема на діяльності Митрополита для зближення та об'єднання обидвох українських церков, підкреслюючи, що ідеї Митрополита Шептицького — в цьому напрямі — на ціле півстоліття випередили основні заложення останнього Вселенського Собору в Римі. Концертову частину започаткував баритон Теодор Терен-Юськів, соліст Львівської і чужих опер, виконуючи при акомпаньяменті проф. Юрія Цебрівського такі твори: Страделля „Піста Сеньйоре", Барвінський-Куліш „Псалом" і Лисенко-Франко „Не забудь юних днів". Дальше слідувало фортеп'янове тріо Бетховена: Опус ч. 1, що його відіграли: Богдан Бойко (скрипка), челістка Д. Х. (чельо) і студентка музичного коледжу Університету Гартфорд, Галина Петрончак (фортеп'ян). Ліда Хома продеклямувала вірш Ірини Вацлавів „На світлу пам'ять Великого Митрополита Слуги Божого А. Шептицького". Теодор Терен-Юськів у другому свойому виступі відспівав такі твори: Степовий-Олесь „Дума", Матюк-Шашкевич „Веснівка" і Стеценко-Черкасенко „Ой чого ти, дубе". Програму закінчила збірна рецитація: учні Української Рідної Школи ім. Митрополита А. Шептицького рецитували оду о. Степана Семчука „Владико". Опісля виконавці і глядачі відспівали пісню-молитву „Боже вислухай благання". Всі точки програми стояли на гарному мистецькому рівені. Свіжо звучав соліст в маєстатичному „Піста Сеньйоре" в могучому „Псальмі" Лисенка, як теж і в інших добре інтерпретованих піснях.

Виконавці фортеп'янового трія зібрали багато оплесків. З чуттям деклямувала Ліда Хома. Теж рецитація учнів вийшла бездоганно. Треба відмітити, що молоді виконавці програми: Галина Петрончак, Ліда Хома та Богдан Бойко це колишні учні Української Рідної Школи ім. Митрополита А. Шептицького.

Наступного дня в неділю 12 грудня 1965 була відправлена в місцевій Українській Католицькій Церкві Служба Божа в намірені ідей Великого Митрополита.

М. Я.

Українці Філядельфії відзначали Різдво Христове урочистими відправами, колядою й радіоавдиціями

Українська громада Філядельфії святкувала Різдво Христове також за юліянським календарем. У пятницю, 7 січня відбулась у православному катедральному храмі св. Володимира величава різдвяносвяточна відправа, що її целебрував Митрополит Іоан Теодорович у сослужені духовенства. Те ж і в інших православних церквах були святочні відправи. Українці греко-католицького обряду, що святкують Різдво за юліянським календарем, вислухали святочну Службу Божу в Церкві св. Миколая: її відправив о. Слонський. В дільниці Найстави, де живе найбільше українців, відбулась святочна відправа в новозбудованій простірній церкві Царя-Христа. Службу Божу відправив о. Молодявець який у проповіді перед відчитанням святочного послання Митрополита Амврозія зазначив, що ця Служба Божа з'єднує нас із всім українським народом, який вже віками стоїть у боротьбі за свою Церкву і свій обряд. Церкву виповнили вірні під проводом голови філядельфійського Відділу УККА проф. д-ра Б. Гнатюка. Багато вірних приступило до св. Причастя, а після Богослуження священик поділився з вірними просфорою. Вадьоро прозвучали старі українські колядки, що їх співали всі вірні під проводом дяка-диригента Йосипа Лупаня. Під час Різдвяних свят ходили з колядою різні організації, вносячи святковий настрій до українських домів. Про Різдво, що його відзначають за юліянським календарем деякі групи національних меншин у ЗДА, в цьому і немала українська група, говорили коментатори вістей у радієвих і телевізійних програмах. Крім того телевізійна станція Дабл ю-Еф-Ай-Ел передала в суботу, 8 січня спеціяльну українську передачу у виконанні регіонального хору православних церков під управою диригента Куриленка. Програму започаткував короткою проповіддю парох катедри св. Володимира у Філядельфії о. Біляк, а хор відспівав цілу низку колядок від „Бог Предвічний" починаючи, а „Щедриком" закінчуючи. Пояснення про українське Різдво, про різдвяносвяточні традиції, про наш обряд, як теж інтерпретацію колядок подавав парох православної парафії у Честер о. Мицик.

„ЗАМОРСЬКІ ГОСТІ" ОНУФРІЄНКА НА СЦЕНІ

Аделяйда, Австралія — Нову п'єсу „Заморські гості" поета Василя Онуфрієнка виставив в Аделяйді драматичний гурток під керівництвом В. Гая. Комедія „Заморські гості" розказує про один епізод життя в українському колгоспі, змальовує злидні і терор в українському підсовєтському селі. Згаданий драматичний гурток є під опікою УГПА, що його очолює відомий театральний артист С. Залеський.

СТИПЕНДІЯ ДЛЯ Д-РА ЯРОСЛАВА БАРВІНСЬКОГО

Вінніпеґ. — Д-р Ярослав Барвінський, хірурґ легенів і серця і професор Манітобського університету вже втретє отримав від Манітобської Фундації Серця наукову стипендію в сумі 10,750 дол. для продовження дослідів в ділянці недуг серця. Додатково Манітобський університет приділив д-рові Барвінському на ту саму ціль 5,000 дол.

Шикаґо, Ілл.

ПРАЦЯ ГУЦУЛЬСЬКОГО ОСЕРЕДКУ

Основуючі Збори Гуцульського Осередку відбулися 8-го травня 1965 року і від того часу ця нова тут організація почала свою діяльність під проводом управи в в такому складі: М. Домашевський — голова, д-р І. Докторук — секретар і М. Борук — скарбник і Контрольна Комісія на чолі з д-ром В. Стефураком. До кінця року до осередку вписалося 32 родини. Жива діяльність його проявлялась в регулярних сходинах, на яких крім організаційних справ прочитувались реферати на теми гуцульської історії й культури. Досі відбулося п'ять таких сходин, на них виголошено такі доповіді: „Язиковий плебісцит на Закарпатській Гуцульщині" — прочитав інж. Антін Кущинський, „Чужі слова у нас" — д-р І. Докторук, „Вифлеємська зоря" — д-р І. Докторук і „Гуцульська Республіка 1918-го року" — Інж. Антін Кущинський. Гуцульський Осередок в Шикаґо активно почав своє існування. Він є складовою частиною організаційного руху гуцулів, що цього року розвинувся в багатьох центрах ЗДА і Канади, має свій центральний провід та намітив широкий плян відродження духу уродженців і діячів нашого чарівного гірського краю Гуцульщини та занотовання своїх історичних і культурних пам'яток в своїх етнографічних виданнях.

А. А.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Ню Йорк, Н. Й.

204 ВІДДІЛ УНС ІМ. О. А. ГОНЧАРЕНКА ГОТОВИТЬСЯ ДО РІЧНИХ ЗБОРІВ 1966

Відзначивши свій 40-річний Ювілей бенкетом, виданням Ювілейного Листка та виставкою знимок, згадок та писань свого патрона о. А. Гончаренка з нагоди його 100-річчя прибуття до ЗДА, 204-ий Відділ приготовляється до своїх чергових Річних Зборів, про що хоче повідомити своє членство, запрошуючи його прибути на збори

Управа постановила відбути свою річну контролю 12-го січня 1966 р. та представити Річним Зборам докладний звіт із своєї річної діяльности. На загал треба ствердити, що Відділ матеріяльно вив'язується як слід, платить згідно із постановами всі зібрані членські внески точно до централі та в цім році придбав 35-ох членів, яких зорганізували: фін. секр. д-р Василь Палідвор (34) та член Контр. комісії д-р Іван Козак (одного).

Відділ завжди брав участь в нарадах Комітету Окружних Відділів УНС-у в Ню Йорку та совісно виконував його постанови, зокрема відносно передконвенційної кампанії для приєднання нових членів. Відділ бере активну участь в працях Комітету Об'єднаних Українсько - Американських Організацій — Відділу УККА в Ню Йорку, зокрема у влаштуванні його імпрез, як Свята Державности і Соборности України, Листопадового Зриву, Академії Т. Шевченка, Паради Льояльности-маршу по 5-ій Евню в Ню Йорку, Тижня Поневолених Націй і т. п. Члени Відділу входять до управи того Комітету й беруть активну участь в збірці національного датку на Народний Фонд УККА, про що слід членству на цім місці пригадати, щоб той обов'язок теж не занедбували. Відділ був завжди щедрим в датках на народні цілі, про що добре знають громади і установи Ню Йорку.

Річні Збори 204-го Від. УНС-у ім. А. Гончаренка відбудуться в неділю, 16-го січня 1966 р. в год. 5-ій по обіді в залі Української Православної церкви Всіх Святих при 206 Іст 11-та вул. в Ню Йорку, між 2 та 3 евнями. Обов'язком кожного члена є прийти на ті збори та допомогти вибрати відповідну управу. Членство мусить призадуматися над тим, що стан нашого Відділу не є такий, як би повинен бути. У приєднанню нових членів Відділ є аж на 4-му місці в Ню Йорку. Старі члени відходять, а молоді члени вибувають з виплаченням грамот й їх слід переконати про потребу належати до УНС — Батька Союзу, який так багато вже зробив для української справи в ЗДА і в світі. Тож приходіть всі!

Д-р О. Соколишин

В АМЕРИЦІ Й У СВІТІ

КОМУНІСТИЧНА ДИВЕРСІЯ ЗАГРОЖУЄ щораз більше двом дальшим південно-азійським державам: Сіямові і Маляйзії. Тому Сіям був і є найвірнішим союзником Америки, якій він дозволив на летунські бази та на використовування їх у війні у В'єтнамі. Тепер щораз більше активізуються маляйські комуністичні партизани, що їх британське військо відтиснуло було цілком у прикордонну смугу джунглі. Тамошнім комуністичним ватажком є Чен Пенг, який буцім-то дістав в останньому часі посилену до-

Клівленд, Огайо

КОНЦЕРТ АНСАМБЛЮ БАНДУРИСТІВ І УКРАЇНСЬКОГО ТАНЦЮВАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ

За ініціятивою Культурно-Освітнього Товариства Прихильників Рідної Школи ім. Т. Шевченка в Клівленді 28. листопада 1965 р. влаштовано концерт Ансамблю Молодих Бандуристів з Дітройту під мистецькою батутою Петра Китастого і Євгена Цюри з участю Танцювального Ансамблю з Дітройту під керівництвом п. Иоанни фон Драґінди.

На передодні концерту молодь Клівленду й околиць та Дітройту зустрілась на танцювальній вечірці, де провела час в товариській атмосфері.

Концерт відбувся в авдиторії Парма Сіньйор Гай Скул.

Молоденькі учениці Рідної Школи ім. Т. Шевченка, директором якої є проф. Іван Холодняк, виконували впорядкову службу. Авдиторія хутко заповнилась. Година четверта, на сцену вийшов голова Товариства Прихильників Рідної Школи п. Степан Фединяк і з'ясував мету концерту.

Під звуки пісні „Взяв би я бандуру" завіса розхилиться і на сцену півкольним ланцюгом вилонюється Ансамбль Молодих Бандуристів в уніформах Ліґи Православної Молоді. Замерехтіли в очах юні свіженькі обличчя та виструнчені бандури. Чарівний малюнок!

Авдиторія вітає бандуристів рясними оплесками, які ступнево вщухають, і під мистецьким керівництвом диригента п. Є. Цюри в залю полинула мелодеклямація „Нагадай, бандуро" Н. Калюжної, якою декляматорка Леся Кот зворушує до сліз, далі пісня за піснею то сповнені так притаманного українцям теплого ліризму, то бравурного жартівливо-грайливого жанру, і як сполохані пташки відлетіли сірі будні, мляві думки, нудьга, сумніви і ви в обіймах мрій. А пісня лине, в'ється, перегукується ніжним бренінням бандури, чергуючись з молодечими голосами солісток Л. Гаховської та В. Кіриченко, створюючи чародійну симфонію. Перша частина програми кінчається. Публіка сердечно реаґує за бездоганне виконання.

Друга частина починається мальовничим образом — сидить кобзар (П. Китастий), довкола нього мов маків цвіт розташувався дівочий хор. В'язанка пісень викликає бурю оплесків. Виступає Танцювальний Ансамбль під керівництвом Йоанни фон Драґінди. До танцю приграє Капеля Молодих Бандуристів під керівництвом капельмайстра Петра Китастого. Танцювальний Ансамбль задемонстрував мистецтво українського народного танку, його культуру і традицію.

Виконано танці: „Гетьманський танок", „Шумка", „Коломийка", „Козачок", „Гопак-колом" і „Гопак". Грацийність рухів дівчат та нестримний вихор хлопців у виконанні заслугували на справжню вдячність глядачів. Молоді танцюристи досягли дійсної віртуозности. Відчувалась наполеглива, солідна праця керівнички Ансамблю п. Иоганни фон Драґінди і намагання виконавців досягнути справжнього мистецтва.

У третій частині знову веселкове видовище, Ансамбль в барвних національних строях, і знову співи під акомпаніямент бандур.

Відчувалося задоволення і насолода... Пролунало ще декілька пісень. У програму входили композиції: Я. Степового, Є. Юцевича, О. Кошиця, К. Стеценка, Г. Китастого, І. Шамо, П. Китастого, народні пісні та веснянки.

Ефектовність та чудова інтерпретація творів — є безумовною заслугою мистецьких керівників: П. Китастого та Є. Цюри.

Маршом „Україна" Г. Китастого, закінчився репертуар. Бажалося б ще впиватись голосами дитячого тембру, але ось в останнє продзвенів акорд бандур і тихенько з'єдналася розхилена завіса. Заля гриміла оплесками і домагалася наддатків. І ще полинула пісня, задовольняючи авдиторію.

У післяслові імпрезовий референт Товариства Прихильників Рідної Школи п. Сергій Бушак подякував присутнім на концерті за таку чисельну участь і склав подяку мистецьким керівникам: П. Китастому, Є. Цюрі і Йоанні фон Драґінді. Він заявив, вказуючи на молодь з Дітройту: Ось де наша молодь. Вона не асимілюється. Подбаймо всі, щоби наші діти залишились при своїй мові, культурі і традиції та щоби була нашими спадкоємцями в боротьбі за дорогоцінні скарби української національної культури.

Піднесенням квітів керівникам ансамблів та молоденьким виконавцям закінчилась імпреза.

Філядельфія, Па.

ВЕСЕЛИЙ ВЕЧІР 43-го ВІДДІЛУ СУА

20-го листопада філядельфійський відділ Союзу Українок влаштував при битком набитій залі „Вечір гумору і пісні." Щиросердечний гумор дала нам п. Емілія Кулик, режисерка і акторка „Нової Сцени" в Шикаго. Вже по перших словах вона виявила себе як досвідчена і обізнана з сценою акторка, повна темпераменту й гумору. На виступ складалися: Слово до публіки, 2 скечі її укладу — Яким Лук'янович Гаманець — ситизен, і „Фадерсдей" та за Яновською „Лепестина". Виразиста міміка, легкість, при тому не перешаржована сатиря викликали в глядачів безперестанний сміх та оплески.

Її партнером був відомий нам актор і режисер „Театру в П'ятницю" п. В. Шашаровський. Не можна собі уявити кращого Гаманця — новоприбулого політичного еміґранта, що розв'язує з старою еміґранткою „великі проблеми малих людей". Його іскриста гра, кожний рух та міміка викликували бурю оплесків та вносили погідну атмосферу на вечорі.

У вокальній частині виступив Квартет Молодих, якому акомпаніювала Маруся Стадницька у складі Люби Капій, Віри Чайковської, Ніни Чуми і Галі Саґатої, — яка цей квартет започаткувала і його провадить. Поява молодих наших панночок у стилевих вишиваних сукнях, та їх добрий голосовий добір і виконання зробили миле враження, доказом чого були бурхливі оплески. Як приємно було бачити слухати і слухати їх! Мимоволі насувається думка, що саме такі імпрези повинні притягнути нашу молодь, яка шукає дешевих розваг між чужими.

А тепер про нашу співачку Марію Лисяк, яка заспівала на вечері кілька пісень свого репертуару. Вже сама її поява така мила, що нав'язує теплий контакт з публікою, а пісня до глибини зворушує. Ми мандруємо за словами її пісні у наш давно покинутий Львів, а в очах мимоволі сльози. Акомпаніювала їй пані І. Чума.

Тепер варто б сказати якесь „але", бо звичайно буває так, що наперед хвалять, опісля ганять. Але як ганити, коли нема що?... Навпаки, треба подякувати пані Грабовенській за її дікаву конференсієрку, а також задум впровадження в життя цих товариських зустрічей, що дають можливість при чайку поговорити, а всім паням союзянкам за їхню вмілу і щиру допомогу господарську в цьому вечорі.

Я. Острук.

ТАКТИКА — ПРОВІДНИЙ ФАКТОР У В'ЄТНАМСЬКІЙ ВІЙНІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ля летно - технічних іспитів відразу поступив на масове виробництво.

Цей воєнний гелікоптер був збудований дуже дорогим приладдям, але він не мав жадного озброєння. Одиноким засобом оборони проти ворога була особиста зброя пілотів — пістолі... Встановлені на теперішніх воєнних гелікоптерах спеціяльні кулемети — це досягнення тактики, яка ціною великих втрат в людях і машинах домоглася виробництва гелікоптерів, придатних до воєнних дій.

Американський вояк звик користуватись комфортом навіть на війні. До його послуг існує багато різних технічних засобів транспортування, постачання, зв'язку. На марші, їдучи в затишному транспортовому авті, він почуває себе в ролі звичайного пасажира... В бою він завжди надіється на підтримку своєї артилерії, танків, літаків. Це робить його безтурботним, безвідповідальним, знеохочує до вияву власної ініціятиви, понижує бойову здібність. В'єтнамська війна часто набуває характеру партизанської війни, коли бойова здібність кожного окремого вояка ціниться багато більше, ніж найліпший технічний винахід.

Вояк північно - в'єтнамської армії усю війну воює „пішки". Для нього пройти 20 миль, вилізти на високу гору або просидіти нерухомо на дереві цілу добу — не представляє великих труднощів. Характеристичною прикметою уніформи го-ші-мінського вояка є „сандалі" з шматків гуми від автомобільних коліс. Його камуфляж складається з гілля, трави і шматків трофейного жовто - зеленого нейлону, а денний харчовий приділ — з торбинки рижу та пляшки води. Якщо торбинка порожня, він легко задовольняє свій голод їстивним лісовим корінням або пригорщею маніоки. Але це зовсім не понижує його бойової здібности, навпаки — робить його витривалим, ініціятивним, боєздатним. Вояк північно - в'єтнамської армії вміє майстерно пересуватися по землі, вести розвідку, організувати засідки та несподівані напади. Його головний атут — пристосованість до місцевих умов.

Південно - в'єтнамська армія також складається з тубільного населення і має всі передумови бути також боєздатною. Але американський персонал, що перебуває в цій армії в ролі інструкторів, приніс з собою, крім воєнних знань, ще й деякі демократичні засади своєї батьківщини. Не обійшлося тут і без відомої усім американської довірливости, доброзичливости, простоти. Це привело до того, що в південно-в'єтнамській армії появився свого роду лібералізм, який, разом з постійною надією на американську допомогу, значно обнижує бойовий та моральний коефіцієнти південно - в'єтнамців. Характерний приклад: Одна чота південно - в'єтнамської армії дістала наказ на розвідку. Цей наказ чота почала дискутувати. Дискусія тривала пів дня і скінчилася тим, що було рішено... в розвідку не йти. Все це відбулося в присутності американського інструктора. Американець озброївся гранатами і пішов у розвідку сам...

Виграти війну у В'єтнамі за рахунок переваги в живій силі і техніці безумовно можна. Але це буде виграш не політичного значення і не ідеологічного. Він також не піднесе воєнного престижу Америки. Війну у В'єтнамі треба виграти засобами і методами притаманними малій, „обмеженій" війні. А для цього треба мати творчий, реалістичний підхід в питаннях тактики, вносити в неї елементи нового, іти вноту з часом.

В умовах в'єтнамської війни вояк мусить бути сильним, розумним, сміливим, навіть, можна сказати, нахабним. Це допоможе йому розвинути бойове чуття, бистроту дій, уміння точно виконувати всі тактичні заходи, необхідні в боях у в'єтнамських джунґлях.

Те, що, можливо, було непотрібним, другорядним, несуттєвим на широкому театрі війни в Европі, стало корисним, важливим, вирішальним у В'єтнамі.

Шикаґо, Ілл.

ЗБОРИ БРАТСТВА КАРПАТСЬКИХ СІЧОВИКІВ

Курінь ім. о. Августина Волошина в Шикаґо відбув 18-го грудня 1965. р Загальні Річні Збори, якими провадила президія в складі: предсідник — М. Яшко і секретар — А. Новицький.

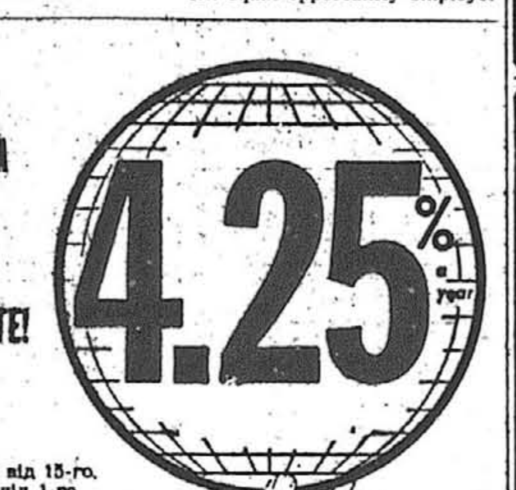
Вислухавши звіт з діяльности за минулий рік, що його в імені уступаючої управи подав курінний (голова) пполк. інж. Антін Кущинський, який провадив організацію від 1962-го року, вже чотири каденції, збори уділили уступаючій управі абсолюторію і на внесок предсідника зборів іменували побратима Ант. Кущинського почесним головою куреня БКС.

Управу на 1966. рік обрано в такому складі: курінний (голова) — М. Яшко, писар — О. Фіріщак і скарбник — Ф. Довбак.

З головніших точок програми діяльности на 1966 рік ухвалено: організувати під протекторатом Українського Міжкомбатантського Комітету в Шикаґо вояцький апель на ославу березневих днів Карпатської України та взяти участь в З'їзді карпатських українців, який проєктується Карпатським Союзом і Центральним Проводом Братства Карпатської Січі в літі 1966-го року в Дітройті.

А. А.

ТАРЗАН, ч. 5 555. Ще один мисливець...

Льояльний лев безжалісно грюкнув на бестію, яка могла б пошкодити Тарзанові. І за кілька жорстоких хвилин — Шіта не жила!

Мавполюд щиро подякував котячому приятелеві, а тоді підійшов до білого вплізлівця.

Обшукавши тіло, він знайшов полинялу мапу до скарбів. Згинув ще один мисливий, який шукав скарбів в джунглях!